

[Aksel Larsen.]

blev praktiseret, kostede et mandat 8.000 stemmer, og man skulle have 10.000 underskrifter. Nu koster et mandat omkring 16.000 stemmer, ved et kommende valg formentlig mere, ja, så må det være urimeligt, at man nøjes med 10.000 underskrifter. Men dengang man krævede de 10.000 underskrifter og indtil 1953, havde vi praktisk talt ingen spærreregul i valgloven. Ja, vi havde en ret uskyldig spærreregul af den art, som vi har foreslået genindsat, og som kun går ud på, at et parti for at få del i tillægsmandaterne skal præstere stemmer i et enkelt af de 3 områder, svarende til hvad et gennemsnitsmandat i landsmålestok koster. Det er en så beskeden spærreregul, at et parti, der har blot nogenlunde tilslutning, kan være sikker på at kunne forcere den.

Så indførte man andre og langt strengere spærreregler. De blev lempet lidt i 1961 og blev praktiseret ved det valg, vi nu har overstået. Men alligevel har vi strengere spærreregler end før, og det taler imod at sætte underskrifttallet i vejret som her foreslået. På den anden side er det jo rigtigt, at der i store dele af vælgerbefolkningen er en, om jeg må bruge det udtryk, demokratisk mentalitet, som bevirker, at mange skriver under på anbefalingen af et nyt parti ud fra en principielt demokratisk anskuelse, for at hjælpe partiet til at deltage i valget, selv om de aldrig har tænkt at stemme på det. Det gør det lettere at samle underskrifter, end det var før, f. eks. i mellemkrigsårene.

Desuden har vi set, hvordan muligheden for at samle underskrifter blev forøget, da et bestemt, jeg tillader mig at sige påstået parti, for det er ikke på nogen måde dokumenteret, at det var et parti, gav sig til at samle underskrifter ved betalt akkvisition. Vi har frihed til partidannelse her i landet. Hvis 7 mennesker vil slutte sig sammen og sige, at de er et parti, så er de et parti, og så kan dette parti deltage i valget. Man behøver ikke at samle underskrifter, og det tror jeg man skal lægge vægt på at oplyse befolkningen om. Det er ikke sådan, at underskrifternes antal er bestemmende for, om man kan deltage i valget. Ethvert parti, der ikke har kunnet samle 10.000 underskrifter, kan deltage i

valget; det skal blot i en kreds, i et amt eller en storkreds, skaffe 25 stillere, så deltager det i valget, og får det stemmer nok, får det også mandater, men det skal altså have stemmer nok, sådan som valgloven foreskriver det. Underskrifterne er altså ingen betingelse for at deltage i valget, men underskrifterne kan gøre det lettere, hvis man i øvrigt får stemmer nok, at komme i folketinget.

Nu vel, men vi kan altså risikere, måske er det et skræmmebillede, at en enkelt person etablerer sig som parti og har penge nok til at sætte en dyrt betalt akkvisition i gang, hvorved det bliver muligt for penge at samle det nødvendige antal underskrifter. Også dette taler for at sætte tallet i vejret fra de 10.000, som vi har haft i 44 år, så jeg skal ikke modsætte mig at forøge underskriftantallet, selv om 20.000 er vel højt, jeg kunne have mere sympati for det tal, det ærede medlem hr. Skytte nævnede, men jeg må sige, at så bør man følge vort forslag og afskaffe resten af de i 1953 i valgloven indførte spærreregler.

Lad mig, inden jeg går over til dette spørgsmål, have lov til at sige, at jeg ikke er tilhænger af den idé, det ærede medlem hr. Skytte fremførte, at underskrifterne skulle være gældende for hele valgperioden, og at jeg slet ikke kan erklære mig enig i det ærede medlems begrundelse, nemlig at underskrifterne kun gælder 1 år. Det er ikke sandt. Underskrifterne gælder i 2 år. Man har lov til at være et helt år, 12 måneder, om at samle underskrifterne, og derefter skal man indlevere dem, om jeg så må sige, på skæringsdagen, lige som den først modtagne underskrift er ved at blive ugyldig, og derefter gælder de alle sammen et helt år til. Man må vist erkende — det kan meget vel tænkes, det er sket før — at vælgere kan skifte politisk anskuelse eller skifte mening om et nyt parti, de måske ikke kender i særlig høj grad, i løbet af et par år eller 3-4 år, så det er ikke urimeligt med den ordning, som har været praktiseret hidtil, og som man ikke hidtil har opponeret imod.

Ja, jeg har set, at 6 partier, der ikke er repræsenteret i folketinget, fordi de ikke fik stemmer nok — et par stykker af dem var overhovedet ikke i stand til at deltage i valget, for de kunne ikke skaffe under-